

ОГЛЯД ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ НА ОСНОВІ СОНУ ЛУЧНОГО, ПРЕДСТАВЛЕНИХ НА РИНКУ УКРАЇНИ

Савельєва О.В., Шумова Г.С., Владимірова І.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Рід *Pulsatilla* нараховує близька 40 видів, поширених у помірних, частково субтропічних і холодних районах Північної півкулі. У колишньому СРСР поширені 26 видів роду *Pulsatilla*, з них у світлих, переважно соснових лісах і по їх узліссях можна зустріти сон весняний (*Pulsatilla vernalis* (L.) Mill.), сон луговий (*Pulsatilla pratensis* (L.) Mill.) – в європейській частині Росії; сон Турчанінова (*Pulsatilla turczaninovii* Kryl. et Serg.) – в Сибіру і на Далекому Сході. В Україні – в ізольованих оселищах на Поділлі, Передкарпатті, рідко в Правобережному Лісостепу, можливо у Лівобережному Степу. Перші два види сону занесені у Червоної книги СРСР та Червоної книги України.

Хімічний склад трави сону лучного багатий на ефірні олії, аскорбінову кислоту, органічні та жирні кислоти, дубильні речовини, флавоноїди, алкалоїди, сапоніни, містять також отруйну речовину анемонін, яке має різкий запах.

Сон лучний має заспокійливу, гіпотензивну, снодійну, знеболюючу, антибактеріальну і протигрибкову, відхаркувальну дії, уповільнює частоту серцевих скорочень.

Препарати трави сону лучного призначають при аритмії серця, ускладненому диханні та інших патологіях дихальних шляхів: туберкульозі, кашлі, бронхіті, бронхіальній астмі, коклюші. Настої допомагають при зниженому обміні речовин, безсонні, глаукомі, істерії, судомах, мігрені, подагричних болях, спазмах в ділянці живота, жіночих або венеричних захворюваннях, сприяють відновленню менструального циклу. Зовнішньо відварами обробляють рани, виразки, екземи, дерматити, ділянки шкіри, уражені грибками. Спиртовою настоєю можна полоскати ротову порожнину при запальних процесах. Примочки добре допомагають при суглобових і ревматичних болях. Сік свіжої трави сону лучного застосовують для видалення бородавок на шкірі.

Метою роботи був аналітичний огляд лікарських засобів, представлених на фармацевтичному ринку України, які у своєму складі містять сон лучний.

Дослідження ринку лікарських засобів показало, що сьогодні асортимент препаратів, до складу яких входить сон лучний, представлений 5 найменуваннями імпортного виробництва (табл.). Як видно з даних таблиці, препарати сону лучного представлені такими країнами виробниками, як Німеччина, Франція (по 2 найменування) та Австрія (1 найменування) у вигляді різних лікарських форм: краплі, спрей назальний, супозиторії ректальні, таблетки, сироп. Всі засоби належать до гомеопатичних лікарських засобів.

Стосовно показань до застосувань наведених препаратів встановлені відмінності, що обумовлені їх компонентним складом: препарати «Еуфорбіум композитум назентропфен С», «Коризалія», «Вібуркол» показані при респіраторно-вірусних захворюваннях, «Стодаль» - показаний для лікування кашлю; «Інцена» - для лікування гострих та хронічних запальних або дегенеративних захворювань опорно-рухового апарату та м'яких тканин.

Таким чином, спираючись на результати проведеного аналітичного огляду препаратів фармацевтичного ринку України, що містять у своєму складі сон лучний, встановлена відсутність препаратів вітчизняного виробництва. На ринку представлені лише гомеопатичні препарати у різних лікарських формах.

Базуючись на вищевикладеному, можна зазначити, що сон лучний є перспективною рослиною для подальших детальних фітохімічних та фармакологічних досліджень з метою створення на його основі лікарських засобів.

Асортимент лікарських засобів, представлених на ринку України

Назва лікарського засобу / лікарська форма	Виробник / Країна	Склад лікарського засобу	Фармакологічна дія, застосування
Інцена / краплі	Richard Bittner AG, Австрія	Capsicum, Belladonna, Pulsatilla , Apis, Lachesis	Гострі та хронічні запальні або дегенеративні захворювання опорно-рухового апарату та м'яких тканин, що супроводжуються больовим синдромом: артрити, остеоартрити, поліартрити, артрози, остеохондроз, травми, рани.
Еуфорбіум композитум назентропфен С / спрей назальний	«Biologische Heilmittel Heel GmbH», Німеччина	Argentum nitricum, Hepar sulfuris, Hydrargyrum biiodatum, Mucosa nasalis suis, Sinusitis-Nosode, Euphorbium, Luffa operculata, Pulsatilla pratensis	Протинабрякова, протизапальна, противірусна, імунотропна і протиалергічна дії; показані при риніті різної етіології, гострому та хронічному синуситі.
Вібуркол / супозиторії ректальні	«Biologische Heilmittel Heel GmbH», Німеччина	Atropa Belladonna, Calcium carbonicum Hahnemanni, Matricaria recutita, Plantago major, Pulsatilla pratensis , Solanum dulcamara	Застосовується у складі комплексної терапії (як жарознижувачий і протизапальний засіб) при лікуванні респіраторних захворювань у дітей, а також для зняття клінічних проявів при прорізуванні молочних зубів.
Коризалія / таблетки	«Laboratoires Boiron», Франція	Allium cepa, Belladonna, Sabadilla, Kalium bichromicum, Gelsemium sempervirens, Pulsatilla	Препарат застосовують симптоматичного лікування захворювань ЛОР-органів: фарингіти, риніти, ларингіти, нежить.
Стодаль / сироп	«Laboratoires Boiron», Франція	Pulsatilla , Anemone pulsatilla, Rumex crispus, Bryonia dioica, Ipecacuanha, Spongia tosta, Sticta pulmonaria, Antimonium tartaricum, Myocardium, Coccus cacti, Drosera	Комплексний препарат, який має протизапальну та протикашльову дію. Застосовують для симптоматичного лікування кашлю у дітей та дорослих.

ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ НОВИХ ФІТОЧАЇВ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ В ПЕДІАТРІЇ

Шаповалова Н.В.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Фітотерапія є одним з методів лікування в педіатрії, особливо при дитячих захворюваннях легкого та середнього ступеня важкості, коли для забезпечення комплексної терапії необхідне застосування безпечних та ефективних засобів. Сучасний асортимент готових фітозасобів є достатньо великим, однак часто ці засоби не завжди доступні широкому колу споживачів внаслідок високої вартості, мають особливості і застереження